

การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น
ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

Quality of Life Development for the Elderly With Local Leader
Participation in Huai Phueng District, Kalasin Province

พระปลัดสุพจน์ สุเมโธ (วารีboro)¹,

สุธิพงษ์ สวัสดิ์ทา² และ สุรพล พรหมกุล³

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น^{1,2,3}

Phrapalad Supot Sumeto (Wareebor)¹

Sutipong Sawatta² and Suraphon Promgun³

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus^{1,2,3}

Corresponding Author, E-mail: wareebor_084@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประยุกต์ตามหลักอิทธิบาท 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 267 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 4 ด้าน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านจิตใจ 3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

* ได้รับบทความ: 17 มีนาคม 2566; แก้ไขบทความ: 19 ธันวาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 30 ธันวาคม 2566

Received: 17 March 2023; Revised: 19 ธันวาคม 2023; Accepted: 30 December 2023

4. ด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.04 รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสภาพแวดล้อม และด้านจิตใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00, 3.93 และ 3.87 ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรเน้นการทำความเข้าใจกับสมาชิกเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของชมรม และบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ติดตามข่าวสารความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุ แสวงหาแหล่งสนับสนุนความรู้ และผู้มีความรู้เฉพาะด้าน หรือภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ การจัดกิจกรรมได้สมำเสมอต่อเนื่องและหาเครือข่าย กับบุคคลและองค์กรทั้งภายในและภายนอกพื้นที่

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพชีวิต; ผู้สูงอายุ; ผู้นำท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the condition of developing the quality-of-life of the elderly through the participation of local leaders in Huai Phueng District, Kalasin Province; 2) to compare the quality-of-life development for the elderly through the participation of local leaders in Huai Phueng District, Kalasin Province; and 3) to study the approaches for improving the quality-of-life of the elderly through the participation of local leaders in Huai Phueng District, Kalasin Province by applying the Four Iddhipāda Dhamma. The sample group included 267 local leaders in Huai Phueng District and 12 key informants. The tools used were a questionnaire and an interview form. Data were analyzed using social science software packages and contextual content analysis. The research results were as follows:

1) The level of quality-of-life development for the elderly through the participation of local leaders in Huai Phueng District in four aspects: (1) physical aspect; (2) mental aspect, (3) social relationship aspect; (4) environment aspect was statistically rated at a high level. In aspect consideration, the aspect with the highest mean was the

physical aspect ($\bar{x} = 4.04$), followed by the social relationship aspect ($\bar{x} = 4.00$), environment aspect ($\bar{x} = 3.93$) and mental aspect ($\bar{x} = 3.87$).

2) The comparative results of the quality-of-life development for the elderly through the participation of local leaders in Huai Phueng District, Kalasin Province indicated that people with differences in ages, education levels, occupations, and average monthly incomes differently participated in improving the quality-of-life of the elderly with the statistical significance level of 0.05. People of different genders indifferently participated in improving the quality-of-life of the elderly.

3) Suggestions were that the focus should be on understanding the members and the intentions of the club and its roles. News and knowledge about the elderly should be followed. The local leaders should seek sources of support for knowledge and people with specific knowledge or wisdom in various fields in the community organize activities regularly and They should find a network with individuals and organizations locally and outside the area.

Keywords: Developing the quality-of-life; Elderly; Local leaders

บทนำ

ในปี ค.ศ. 2002 องค์การอนามัยโลก ได้เสนอแนวคิดผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Ageing) ซึ่งเป็นกระบวนการในการสร้างโอกาสที่เหมาะสมทางด้านสุขภาพ การมีส่วนร่วมและหลักประกันที่มั่นคง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ (สุรพิเชษฐ์ สุขโชติ และ อุบลวรรณ หงษ์วิทย์การ, 2554) ประกอบกับ ประเทศไทยกลายเป็นสังคมสูงวัยมาตั้งแต่ปี 2548 จากการที่สัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 10 ในปัจจุบันประชากรสูงอายุกำลังเพิ่มขึ้นด้วยอัตราที่เร็วมาก คือสูงกว่าร้อยละ 4 ต่อปี ตามการคาดประมาณประชากรของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเทศไทย จะกลายเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ คือมีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 20 ในปี 2564 และจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดเมื่อมีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 28 ในปี 2574 (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2554)

การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุส่งผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านสุขภาพ เนื่องจากภาวะความเสื่อมถอยในการทำงานของร่างกายและสภาพสุขภาพทางสังคมที่ลดลง

ทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสที่จะประสบกับปัญหาสุขภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (2545-2564) จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการสร้างเสริมผู้สูงอายุให้เป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีพึ่งพาตนเองและทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมได้ มีความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตน ทำให้สภาพครอบครัวไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จากที่มีคนหลายรุ่นอยู่ในครอบครัวเดียวกัน กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่กันตามลำพัง ขาดผู้ดูแล และอาจเกิดความรู้สึกว่าชีวิตไร้ความหมาย สถานการณ์ของผู้สูงอายุไทยจึงน่าวิตก การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจึงควรดำเนินการควบคู่กับมาตรการอื่น ๆ ของรัฐเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ซึ่งผู้มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นที่มีภารกิจโดยตรงในการดูแลผู้สูงอายุรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีพื้นที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนไม่ว่าจะเป็นการพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถ่ายทอดภูมิปัญญาหรือในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งมาตรการหนึ่งในการพัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นผู้มีศักยภาพนั้น คือ การส่งเสริมการรวมตัวกันของผู้สูงอายุในการจัดตั้งองค์กรสำหรับผู้สูงอายุที่เรียกว่า “ชมรม ผู้สูงอายุ” เพื่อให้เป็นองค์กรของผู้สูงอายุ ที่ดำเนินงานโดยผู้สูงอายุ เพื่อผู้สูงอายุและสังคม อำเภอห้วยผึ้ง มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ จำนวน 4,367 คน คิดเป็นร้อยละ 14.44 ของประชากรทั้งหมด (องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยผึ้ง, 2565) ที่ผ่านมาผู้สูงอายุมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมเป็นครั้งคราวร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามวัตถุประสงค์ในการให้บริการสุขภาพระดับปฐมภูมิแก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นไปตามนโยบายหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปัจจุบันผู้สูงอายุได้เล็งเห็นประโยชน์ของการทำกิจกรรมร่วมกัน จึงได้รวมตัวกันจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ และดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้นำท้องถิ่น ผ่านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ แต่ยังไม่เคยมีการศึกษาถึงการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุมากนัก ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมถือเป็นหัวใจของชมรมผู้สูงอายุ ซึ่งจะนำพาให้ผู้สูงอายุได้มาพบปะ สังสรรค์ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อให้ได้ประโยชน์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษา สภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประยุกต์ตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา การจัดกิจกรรมของผู้สูงอายุ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประยุกต์ตามหลักอิทธิบาท 4

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodos) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - 1) ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 795 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 267 คน โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967)
 - 2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักวิชาการทางศาสนา นักวิชาการทางรัฐศาสตร์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 12 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 1) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย (Physical) 2) ด้านจิตใจ (Psychological) 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationships) 4) ด้านสภาพแวดล้อม (Environmental) และด้านอิทธิบาท 4
 - 2) แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ และ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประยุกต์ตามหลักอิทธิบาท 4
 - 3) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามเพื่อหาคุณภาพแบบสอบถามโดยหาความเที่ยง (Validity) โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence)

(สุรินทร์ นิยมามูกร, 2560) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยทดลองใช้ (Try out) กับผู้นำท้องถิ่นอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

3.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสัมภาษณ์เพื่อหาคุณภาพแบบ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 267 คน และแบบสัมภาษณ์ (Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 12 ท่าน

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สรุปปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ตามประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะสำคัญทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ (In-Depth Interview) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัย

1. สภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4) ด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด พบว่า คุณลักษณะด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.04$) รองลงมา คือ ด้านสัมพันธ์สังคม ($\bar{x} = 4.00$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{x} = 3.93$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านจิตใจ ($\bar{x} = 3.87$) ตามลำดับ ส่วนระดับของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประยุกต์ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$)

2. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 1 ผลสรุปการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์					
ปัจจัยส่วนบุคคล	t	F	Sig.	ผลการทดสอบ	
				เป็นไปตาม	ไม่เป็นไปตาม
เพศ	1.99	-	0.16	-	√
อายุ	-	7.83	0.00	√	-
ระดับการศึกษา	-	2.85	0.02	√	-
อาชีพ	-	7.17	0.00	√	-
รายได้ต่อเดือน	-	19.49	0.00	√	-

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้งจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ด้านร่างกาย ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้เหมาะสมกับวัย ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยา หลักการใช้ยา และอาหารโภชนาการเพื่อสุขภาพ คัดกรองสุขภาพเบื้องต้น และการป้องกันรักษา ยอมรับสภาพเสื่อมถอยของร่างกาย และปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับสภาวะที่เป็นอยู่ โดยการลดภาระหน้าที่ให้น้อยลง

2. ด้านจิตใจ ผู้สูงอายุต้องเข้าใจและยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ให้อยู่ในหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา หันเข้าวัดปฏิบัติธรรม ฟังเทศน์ ฟังธรรม ตามกาล ทำตนให้เป็นທີ່เคารพของคนทั่วไป ใช้จ่ายให้พอดีกับรายรับ และรับฟังความคิดเห็นของครอบครัวและสังคม

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ควรมีกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มของผู้สูงอายุ เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน ตามความเหมาะสม กิจกรรมนันทนาการ เข้าร่วมจัดกิจกรรมเพื่อเป็นประโยชน์เพื่อพบปะ สังสรรค์กันในช่วงเวลาและโอกาสที่เหมาะสม การจัดตั้งกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันมีรายได้ร่วมกัน และความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ออกเยี่ยมเยียนเพื่อนผู้สูงอายุด้วยกันในยามที่เจ็บป่วยตามโอกาสและเวลาที่สมควร

4. ด้านสภาพแวดล้อม ควรมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ในครัวเรือน และสังคมให้น่าอยู่ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อน ประหยัดพลังงาน ลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน รับฟังข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุ หางานอดิเรกทำ จัดตั้งกลุ่มสัมมนา และใช้หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน

5. แนวทางการพัฒนาประยุกต์ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า

1. ด้านฉันทะ ควรมีความพอใจซึ่งกันและกัน ปฏิบัติด้วยความสมัครใจและมุ่งหวังในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใด ไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะความสัมพันธ์แบบบิดามารดากับบุตร สามีกับภรรยา หรือญาติกับญาติ ก็ควรมีความสมัครใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถ แม้งานนั้นจะเหนือความสามารถก็จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทน

2. ด้านวิริยะ ความเพียรพยายามมุ่งมั่นทุ่มเทแม้จะมีอุปสรรค หรือปัญหาในการปฏิบัติก็ต้องมีความอดทนและความอดทนสูงโดยไม่ต้องไม่แสดงกิริยาอาการใดๆ ยึดหลักความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้งตั้งใจฝึกฝนและพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ

3. ด้านจิตตะ ควรมีการเอาใจใส่ในขณะที่ปฏิบัติงาน ใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องอยู่เป็นนิตย์ จิตใจแน่วแน่ มั่นคง มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และพยายามจดจำต่อ ยอดไว้เพื่อประโยชน์ในอนาคต

4. ด้านวิมังสา การพิจารณา ทบทวน ไตร่ตรองในการปฏิบัติ โดยใช้วิจารณ์อย่างรอบรู้และรอบคอบ ไตร่ตรองหาข้อดี ข้อด้อย ในการปฏิบัติทุกครั้ง ตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานพิจารณาแผนการปฏิบัติเพื่อสร้างระบบและขั้นตอนที่ชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม ส่วนด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมผู้สูงอายุ จัดโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไค่นุ่น กิจกรรมหลักจึงเป็นกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิลักษณ์ ยอดเพชร และคณะ (2555) ที่ได้วิจัยเรื่อง ลักษณะการ ดำเนินงานและกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ พบว่า ชมรมผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น ชมรมที่จัดตั้งขึ้นโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการช่วยเหลือดูแลด้าน สุขภาพ เป็นแหล่งพบปะทำกิจกรรมร่วมกัน และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก โดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านสุขภาพกายและจิตใจ ซึ่งชมรมผู้สูงอายุที่ศึกษาให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางร่างกายมากกว่าจิตใจ

โดยที่กิจกรรมที่ชมรมผู้สูงอายุตำบลไค่นุ่นจัดขึ้น ประกอบด้วย (1) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย เช่น การออกกำลังกาย การตรวจสุขภาพ การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ การรักษาป้องกัน และการดูแลสุขภาพ (2) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ เช่น การสวดมนต์ ไหว้พระ ทำสมาธิ กิจกรรมแห่เทียนพรรษา 9 วัด โครงการทัศนศึกษาและพัฒนาจิต การให้ความรู้ด้านการจัดการความเครียด การส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมและการดูแลสุขภาพจิต การตรวจคัดกรองภาวะซึมเศร้าและคัดกรองสมองเสื่อม กิจกรรมวันเกิดและวันผู้สูงอายุแห่งชาติ (3) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น กิจกรรมสังสรรค์ นันทนาการ การร้องเพลง เล่นเกมส์ การทำกิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้แสดงออก กิจกรรมเพื่อนเยี่ยมเพื่อน เป็นกิจกรรมการเยี่ยมเยียนสมาชิกและผู้สูงอายุในชุมชนที่เจ็บป่วย กิจกรรมฉาปนกิจสงเคราะห์ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับชุมชน (4) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อม เช่น การแนะนำและให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความรู้เรื่องสิทธิด้านต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ให้กับสมาชิก กิจกรรมทั้งหมดที่ชมรมจัดให้กับผู้สูงอายุ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้มีคุณภาพดีขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาภา ขำสุวรรณ (2550) ที่ได้วิจัยเรื่อง การจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า กระบวนการจัดการกิจการ ชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา ประกอบด้วยกิจการที่สำคัญ 4 ประการ คือ กิจการส่งเสริมสุขภาพ ผู้สูงอายุให้มีคุณภาพดีขึ้น กิจการเพื่อสาธารณกุศลที่มีประโยชน์ต่อสังคม กิจการสร้างเครือข่าย ผู้สูงอายุในภาคใต้ในการช่วยเหลือสมาชิกของชมรมและกิจการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนศีลธรรมอันดีของสังคม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี สุวรรณชาติ (2557) ที่ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า สภาพการดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชมรม

ผู้สูงอายุตำบลหนองแห่น มีกิจกรรมหลักที่เกิดขึ้นและดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จำนวน 7 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพแก่สมาชิก (2) กิจกรรมเยี่ยมเยียนสมาชิกที่เจ็บป่วย (3) กิจกรรมออกกำลังกาย (4) กิจกรรมการจัดสวัสดิการแก่สมาชิก (5) กิจกรรมส่งเสริม อาชีพ (6) กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและถ่ายทอดภูมิปัญญา (7) กิจกรรมดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

2. ระดับของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสุวิทย์ สิริวัทโน (พรหมเกิด) (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พนักงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานในการ บริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลพบว่าพนักงานที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและ รายได้รวมต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน

3) ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้ประชาชนที่มีอายุต่างกันทำให้เกิดมุมมองที่ต่างกันอันเกิดจากประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละบุคคล ประกอบกับคนในแต่ละช่วงวัยมีความพึงพอใจกับปัจจัยดำรงชีพแตกต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ รัชดา พรพิไลสวัสดิ์ (2548) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในการส่งเสริมสุขภาพ: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า สมาชิกชมรมผู้สูงอายุที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพแตกต่างกัน

4) ประชาชนมีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่บุคคลที่มีการศึกษาต่างกัน ทำให้การรับรู้ การเข้าใจ และการยอมรับ ตลอดจนการสืบค้นแหล่งความรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มุมมองการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแตกต่างกันไปจึงทำให้มีความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชนาภา ขำสุวรรณ (2550) ที่ศึกษาเรื่องการจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัด สงขลา พบว่า สมาชิกชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัด สงขลา แตกต่างกัน

5) ประชาชนมีอาชีพต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน อาจทำให้สามารถเข้าใจความต้องการของผู้สูงอายุต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ จึงทำให้มีความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ รัชดา พรพิไลสวัสดิ์ (2548) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในการส่งเสริมสุขภาพ: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า สมาชิกชมรมผู้สูงอายุที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในการส่งเสริมสุขภาพ: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

6) ประชาชนมีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาพรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกันทำให้มีความต้องการปัจจัยในการดำรงชีพต่างกัน ทำให้ต้องดิ้นรนเพื่อการดำรงชีพต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณี สุวรรณชาติ (2557) ที่ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า สมาชิกชมรมที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) จากผลการศึกษาระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น พบว่า ด้านจิตใจมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.89 ดังนั้น ผู้นำท้องถิ่นควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มโนนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านจิตใจให้มากขึ้น และมีความชัดเจน

2) ผู้นำท้องถิ่นควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มโนนโยบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านจิตใจที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ให้มีความชัดเจน เพื่อสะดวกในการปฏิบัติ

3) ผู้นำท้องถิ่นควรส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกแสวงหาแหล่งสนับสนุนความรู้ และผู้มีความรู้เฉพาะด้าน หรือภูมิปัญญาด้านต่างๆ ในชุมชนมาเป็นผู้ดำเนินการทำกิจกรรม เพื่อให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมได้สม่ำเสมอต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้นำท้องถิ่นควรมีการเข้าไปช่วยเหลือกิจกรรมของผู้สูงอายุในแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ

2) ผู้นำท้องถิ่นควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมของผู้สูงอายุ

3) ผู้นำท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ชมรมผู้สูงอายุ รวมถึงให้การสนับสนุนการกิจการออกเยี่ยมและให้คำแนะนำแก่ผู้สูงอายุในชุมชน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ผู้สนใจควรมีการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในเชิงคุณภาพเพิ่มเติม

2) ผู้สนใจควรศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมอื่น เช่น อปริหานิยธรรม 7 สังคหัตถ์ 4 เป็นต้น อันเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

3) ผู้นำท้องถิ่นควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในองค์กร หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยได้รับองค์ความรู้ในครั้งนี้ คือ

1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4) ด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด พบว่า คุณลักษณะด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.04 รองลงมา ได้แก่ ด้านสัมพันธ์สังคม ด้านสภาพแวดล้อมและด้านจิตใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00, 3.93 และ 3.87 ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- ชนาภา ขำสุวรรณ. (2550). การจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัด สงขลา. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระมหาสุวิทย์ สิริวัฒน (พรหมเกิด). (2558). การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัชดา พรพิไลสวัสดิ์. (2548). การมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในการส่งเสริมสุขภาพ : ศึกษา เฉพาะกรณีอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ. (2555). ลักษณะการดำเนินงานและกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ. (รายงานวิจัย, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพิเชษฐ์ สุขโชติ และ อุบลวรรณ หงส์วิทยากร. (2554). การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเตรียม ความพร้อมเพื่อการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ. สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://cms.dru.ac.th/jspui/handle/123456789/1549?mode=full>
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2554). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- สำนักทะเบียนท้องถิ่นอำเภอห้วยผึ้ง. (2565). ข้อมูลสำนักทะเบียนท้องถิ่นอำเภอห้วยผึ้ง. สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.nikhomhuaiphung.go.th/index/>

สุรินทร์ นียมางกูร. (2560). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อรุณี สุวรรณชาติ. (2557). การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. (วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

Taro Yamane. (1967). Elementary sampling theory, (New Jersey: Prentice-Hall, Inc.